

ב"ה
אין ליכט
פון תורה
ספר
שבט מוסר
ואתחנן
אידיש

545

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשנ"ח לפ"ק

בעזרת השם יתברך

פרק ארבעה וארבעים

• ואתחנן •

אין דעם פרק וועט געגעבן ווערן תקונים
און עצות וועגן אָפּהיטן דעם ברית, און
עטליכע זאַכן וואָס האַלטן אָפּ דעם
מענטש פון זינדיגן.

דער ספר האָט במשך פון זיינע הונדערטער
יאָרן עקזיסטענץ מדריך און מחנך געווען
טויזנטער אידישע קינדער אויפן ערלעכן
אידישן וועג.

אינהאלט

פון פיר און פערציגסטער פרק

- א. א תפלה צו תיקון הברית – פון דעם ספר "עבודת הבורא"..... ג
- ב. מחדש זיין חידושי תורה איז א תיקון צו פגם הברית..... ה
- ג. א תיקון הברית פאר עמי הארץ..... ה
- ד. דריי זאכן וואָס דער מענטש דארף טאָן זיך צו דערנידעריגן, ער זאָל נישט זינדיגן – פון הרה"ק ר' משה קורדאווי"ר..... ו
- ה. א תפלה צו קבלת עול מלכות שמים, פון ספר "עבודת הבורא"..... ז
- ו. דריי זאכן וואָס ברענגען דעם מענטש צו זינדיגן, פון ספר "עוללות אפרים"..... ט

פרק ארבעה וארבעים

א. יודע הלבבות, השם יתברך וואָס ווייסט די הערצער, און פאַרשטייט די פאַרבאָרגענע זאַכן, דער וועט אויף מיר עדות זאָגן, אַז מיין גאַנצע כוונה איז צו זיין אַ מזכה הרבים, און אומקערן פיל מענטשן פון זינד. און ווייל אין דעם פריערדיגן פרק האָב איך גערעדט פון דעם ענין ברית הלשון, ווייל דער וואָס רעדט דברים בטלים איז אַ עבירה ווי מוציא זרע לבטלה ר"ל, דעריבער, וועל איך אין דעם פרק שרייבן פון דעם ענין, ווי אַזוי איז דער תיקון צו זרע לבטלה, און דאָס איז דורך תפלה טאַן, די תפלה וואָס איך וועל ווייטער שרייבן, און אפשר וועט די תפלה אויך העלפן פאַר אַ תיקון צו דברים בטלים, ווייל דברים בטלים זענען גלייך צו זרע לבטלה.

אַ תפלה צו תיקון הברית – פון דעם ספר "עבודת הבורא"

ב. וז"ל הספר, און אַזוי שרייבט דער ספר "עבודת הבורא": איך שטעל דיר אַ שיינע תפלה צו דעם תיקון פון קרי און צו הוצאת זרע לבטלה, ער זאָל זיך זעצן אויף דער ערד ווי איינער וואָס איז אין נידוי ח"ו און זאָל אויף זיך מקבל נזיפה זיין און זאָל זאָגן די דאָזיגע תפלה:

הריני יושב לקבל נזיפה ונידוי שנתחייבתי מפי ביי"ד של מעלה על כמה חטאות ועונות ופשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך. אנכי נפוץ נבזה, הרביתי אשמה, אשמתי בתורתך, בגדתי ביראתך, פגמתי בספירותיך, השלכתי פגם בקדשיך. והמים היוצאים לבית המלך, הולכתים לבית הכסא מקום הטינופת. אשת זנונים אהבתי, הרסתי מזבחך, תללתי בריתך, בנשאי הערלה על ברית הקודש. פגמתי בכל כ"ב אותיותיך והגברתי החיצונים. והנה אם נתחייבתי נידוי ונזיפה מפי בית דינך הצדק או מפי הקב"ה או מפי השכינה, הרי ישבתי בדד וקבלתי עלי הדין, ואני מתודה וידוי ומתחרט ובוכה על עונותי. חטאתי

וישר העויתי ולא אשוב בדרך הזה עוד. התר התר יוצר כראשית, סלח סלח אביר יעקב, מחול מחול קדוש ישראל. כי אדיר מלכים אתה. וסייעני להיות מהשבים בכל לב אשר לחטאתם לא תזכור עוד. (ואחר כך יאמר בכוונה גדולה) אמרת"י אשמר"ה דרכ"י מחטו"א בלשוני"י. נויכון בר"ת של זה הפטוק שעולה שני פעמים כ"ד כ"ד, שהם שני חסדים המגולים מת"ת דזעיר. וסופי תיבות גימטריא ל"ו הם ל"ו אותיות פשוט ומילוי ומילוי דמילוי, כזה: יהו"ה. יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. יו"ד וא"ו דל"ת, ה"ה ה"ה, ו"ו ו"ו, ה"ה ה"ה. אח"כ יכון: אמרת"י, גימטריא ט' פעמים אדני"י. אשמר"ה, גימטריא לף לפי יוד"ד לפי יו"ד אמא. ומילוי הו"ו של שם ע"ב מזדווגא עמו, כזה: ו"ד י"ו דאבא. דרכ"י, יכון, יוצא הטיפה, דרכי, בגימטריא יו"ד ה"י ו"ו ה"י יו"ד ה"א וא"ו ה"א יו"ד ה"י וא"ו ה"י יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. מחטו"א עם הכולל, גימטריא אדני"י. בלשוני"י, גימטריא אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה א"ל אדני"י. ובזה יתוקן פגם הקרי ע"י שם זה, קנל"ס הוא באתב"ש דרכי. והנקוד בר"ת הפטוק, דהיינו קמ"ץ סגו"ל שבי"א ציר"י. (ואם יכול ללמוד כתקונין מ"ח מ"ט, מה טוב ומה נעים). ואח"כ יאמר: אנא ה' חטאתי, כזאת וכזאת עשיתי, מיום היותי על האדמה עד היום הזה, והיום נשאתי את לבי ונדבה רוחי אותי, לשוב אליך בכל לבבי ובכל נפשי ובכל מאודי, להיות מודה ועוזב ולהשליך מעלי כל פשעי, ולעשות לי לב חדש ורוח חדשה, להיות זהיר וזריז ביראתך. אתה ה' אלהי הפותח יד בתשובה ומסייע לב אדם לטהר, פתח את ירך וקבלני בתשובה שלימה לפניך, ועזרני נגד השטן הנלחם בתחבולות עלי ומבקש נפשי להמיתני, געור בו לבלתי יעמוד על ימיני לשטני, ועשה למען שמך הקדוש שלא יתחלל ח"ו על ידי, ואשמור תורתך תמיד לעולם ועד. והסר לב האבן מקרבי, ותן בקרבי לב בשר ורוח חדשה. אנא ה' אלהי, שמע אל תפלת עבדך ואל תחנוני, ואל יעכב שום חטא ועון לתפלתי ותשובתי, ויעמוד לפני כסא כבודך מליץ יושר להמליץ בעדי ולהכניס את תפלתי ותשובתי לפניך. ואם בחטאי הרבים והעצומים אין מליץ יושר להמליץ בעדי, חתור לי

חתירה מכסא כבודך וקבלני בתשובה שלימה לפניך ושמע את תפלתי, כי אתה שומע תפלת כל פה, ברוך אתה שומע תפלה. עכ"ל.

מחדש זיין חידושי תורה איז אַ תיקון צו פגם הברית

ג. ואני, און איך זאָג, אַז דער תיקון פון קרי און הוצאת זרע לבטלה איז, אויב ער איז אַ תלמיד חכם, זאָל ער לערנען מער תורה און מחדש זיין חידושים אין דער תורה, נאָר זיינע חידושים אין תורה זאָלן זיין פאַר השם יתברך, צו פאַררעכטן וואָס ער האָט פאַרקרימט, און זאָל זיך אָפהיטן פון צו רעדן דברים בטלים, און זאָל זיך שטענדיג זאָרגן וואָס ער האָט די עבירה געטאָן, און זאָל וויינען און בעטן פון דעם באַשעפער ער זאָל אים מוחל זיין. און דעם סימן זאָלסטו האָבן, כל זמן אַז די זינד קומט נאָך אויף זיין זינען, און ער געדענקט דאָס, איז זי אים געוויס נאָך נישט פאַרגעבן געוואָרן, דעריבער, זאָל ער תשובה טאָן, אָבער אַז די זינד ווערט פאַרגעסן פון אים, זאָל ער וויסן אַז זיין תשובה איז שוין אָנגענומען געוואָרן, און השם יתברך האָט עס געטאָן כדי אים מבשר צו זיין אַז ער האָט אָנגענומען זיין תשובה. און דאָס וואָס דוד המלך ע"ה האָט געזאָגט "וחטאתי נגדי תמיד", שטייט אין ספר חסידים, אַז דוד המלך האָט זיינע זינד אויפגעשריבן אויף די ווענט פון זיין הויז כדי זיי שטענדיג צו געדענקען, און ווייל ער האָט זיי באַדאַרפט אויפשרייבן, מוז דאָך זיין אַז ער האָט פאַרגעסן, פונדעסטוועגן האָט ער פאַרט נאָך תשובה געטאָן, ווייל ער האָט אויף זיך מחמיר געווען.

אַ תיקון הברית פאַר עמי הארץ

ד. ואם, און אַז דער וואָס האָט געזינדיגט אין דער עבירה פון קרי איז אַ עם הארץ, זאָל ער נאָר זוכן מצות, ער זאָל טאָן אַסאך גמילות חסד, און זאָל זיינע מחשבות קערן צו טראַכטן, ווען וועל איך האָבן אַ געלעגנהייט צו טאָן אַ מצוה, און זאָל מדריך זיין זיינע קינדער צו לערנען תורה, און זאָל משמש זיין תלמידי חכמים, און זאָל זיי

שטיצן מיט זיינע געלט, ווי שבת זכולון האָט געשטיצט דעם שבת יששכר, אויף וויפל ער קען שטיצן, און צו ער גיט אַסאַך צו אַ ביסל, אַבי ער איז מכוינ צו השם יתברך, האָט ער דעם זעלבן שכר. און דורך דעם ווערט פאַרגעבן זיין זינד. און ער זאָל שטענדיג טראַכטן, אַז ער איז ווי נישט, און ווען ער זאָל נישט קומען אויף דער וועלט וואָלט פאַר אים בעסער געווען, און זאָל געדענקען אַז ער איז באַשאַפן געוואָרן מיט פיל ווייטאָג, פון פילערליי צרות, אויך זאָל ער געדענקען אין דעם פגם וואָס ווערט פון זיינע זינד, וואָס מען דאַרף זיך דערפון דערווייטערן ביז עק וועלט.

דריי זאָכן וואָס דער מענטש דאַרף טאָן זיך צו דערנידעריגן, ער זאָל נישט זינדיגן – פון הרה"ק ר' משה קורדאוור"ו.

ה. ויזכור, און ער זאָל געדענקען, אַז ער ווייסט גאָר ווייניג אין דער תורה און אירע סודות. אויב אַזוי, מיט וואָס איז ער חשוב, אַ נפל איז דאָך בעסער פון אים, און עס וואָלט פאַר אים בעסער געווען ווען ער וואָלט נישט באַשאַפן געוואָרן. אַזוי שרייבט דער חסיד בעל של"ה.

און הרה"ק ר' משה קורדאוור"י ז"ל שרייבט, דער מענטש זאָל מאַכן אַ רפואה פון דריי סאָרטן גרינסן, אויף זיך צו דערנידריקן, אַז ער זאָל נישט זינדיגן.

א'. ער זאָל זיך געוואוינען צו אַנטלויפן פאַר כבוד ווי ווייט מעגליך, ווייל, אַז ער וועט זיך צוגעוויינען אַז מענטשן זאָל אים אָפגעבן כבוד וועט ער קריגן גאווה, און דערפון איז שווער אויסגעהיילט צו ווערן.

ב'. ער זאָל טראַכטן, אַז אַפילו אויב מענטשן ווייסן נישט מיין שלעכטס, ווייס איך אַליין אָבער מיין צושטאַנד, אַדער צוליב דעם וואָס איך ווייס ווייניג אין דער תורה, און האָב נישט קיין מעגליכקייט צו טאָן קיין שום זאַך, ביז ער זאָל ביי זיך נידעריג ווערן.

ג'. ער זאל טראַכטן שטענדיג וועגן זיינע זינד, און זאל זיך וועלן רייניקן פון זיי, און זאל זאָגן וועלכע יסורים פון דער וועלט זענען בעסער פאַר מיר, זיי זאָלן מיך נישט טרוד מאַכן פון השם יתברך'ס דינסט, און די בעסטע יסורים איז, אַז מענטשן זאָלן מיך מבזה זיין, ווייל דערמיט וועט מיין כח מיר נישט אָפּלאָזן, און וועל נישט קראַנק ווערן, און זאל זאָגן, וואָס דאַרף איך פאַסטן און פייניקן דעם גוף, און אָפּשוואַכן מיין כח פון דינען השם יתברך, און דורך דעם וואָס ער וועט אַזוי טראַכטן, וועט ער זיין צופרידן מיט די בזיונות וואָס וועלן אויף אים קומען, און ער זאל מאַכן די רפואה פון די דריי סאַרטן גרינסן, און זאל זיך אין זיי צוגעוואוינען אַלע זיינע טעג.

א תפלה צו קבלת עול מלכות שמים, פון ספר "עבודת הבורא".

ו. **והנני**, און איך וועל דיר שטעלן אַ תפלה אויף קבלת עול מלכות שמים, און עס איז גוט צו זאָגן די תפלה אַלע טאָג, און בפרט אַ בעל תשובה דאַרף עס זיכער זאָגן:

תפלה בלשון הקודש

הנני מוכן ומזומן לקבל עלי אמונת אלהי עולם אשר טמיר ונעלם מעיין כל חי מרוב קדושתו, והנני מאמין באמונה שלימה ברוך הוא יחיד ומיוחד ואין יחידות כמוהו בשום פנים ברוך הוא שאין בלתו יחיד אלהי אלהים, הוא היודע דעת ומחשבות יצורי נשמותיהן, הוא האציל יחידי וברא ויצר ועשה כל העולמות ואין שני לו הי' הוה ויהי תקיף ובעל היכולת ובלעדיו אין אלהים, הוא הבורא השמים ושמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עלי' הימים וכל אשר בהם, ברא לותן עם כל התנינים הקטנים עם הגדולים וכל שרץ השורץ ורומש בתוך המים, גבול שם לים שלא יעברו גליו, ברא הארץ וכל אשר עלי' וכל אשר תחתיו, ברא אדם ובהמה חיות השדה חיתו יער כל צפור כל כנף וכל אשר תעוף וכל השרץ השורץ ורומש על הארץ, ברא הרים

וגבעות, ברא דומם צומח חי מדבר, וכלם זן ומפרנס אותם מביצי כנים ועד קרני ראמים וכל ברא לכבודו, ברא כמה ארצות הנעלמים מבני אדם ובהם כמה מיני בריאות וכלם ברא בחכמה ובדעת והכל לכבודו, ברא כמה רוחות וכוחות בין השמים והארץ שם עבים רכובו ומהלך על כנפי רוח, בראש מים ושמי השמים וכל צבאם, ברא עולם הגלגלים ועולם התחתון כנגד עולם הגלגלים כטיפת חרדל וכל גלגל לפני חבירו הגבוה ממנו כטיפת חרדל, ברא עולם המלאכים אלף אלפים ורבי רבבות עד אין מספר לגדודי מעלה, וכלם ברא לכבודו להללו ולספר הודו, ועולם הגלגלים כנגד עולם המלאכים כטיפת חרדל וכל מלאך לפני חבירו הגבוה ממנו כטיפת חרדל ומלאך הגבוה שבגבוהים לפני כסא כבודו כאפס וכאין נחשב וכסא כבודו לפניו כמו כן ברוך הוא, והוא ברוך הוא אין לו דמות הגוף ואינו גוף לא נערוך אליו קדושתו, ראשון לכל ראשית אחרון בלי תכלית עילה כל העילות סיבת כל הסיבות שליט בעליונים ובתחתונים הי' הוה ויהי' תקיף ובעל היכולת בעלמא דיך ובעלמא דאתי, אין קדוש כה' ואין צור כאלהינו כי מי אלהי מבלעדי ה' ומי צור זולתי אלהינו. ויאמר מיד ז' פעמים הוא ה' האלהים ויכון נגד ז' ספירות גדולה גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות, ואח"כ יאמר בדעת ובתבונה ובחכמה בראת עולמך אתה הוא ה' אלהים לבדך ויכוין על ג' ספירות בינה חכמה כתר כי ר"ת של אתה הוא ה' האלהים אהי"יה שהוא כתר (ואח"כ יאמר, הוא אלהי וכו') ויכוין שהוא מחבר האהל להיות אחד), הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים הוא אשר ברא שדין ולילין ורוחין ומזיקין כל כת דלהון ומציל בני אדם מהם שלא יזיקו אותם, כאמור יפול מצדך אלף ורכבה מימינך אליך לא יגש, ונאמר לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, הוא אשר בורא מידי יום ביומו אלף אלפים ורבי רבבות מלאכי השרת ומעביר אותם בנהר דינור כאמור חדשים לבקרים רבה אמונתך, הוא שעתיד להחיות המתים ברוב חסדו ברוך עדי עד שם תהלתו, בו אני מאמין ועליו השלכתי יהבי ואליו נשאתי את

נפשי ורוחי ונשמתי, והנני מקבל עלי עול מלכות ועול מצותיו לעוברו
בכל לבבי ובכל נפשי ובכל מאודי, ע"כ.

אשרי, וואויל איז זיי, און וואויל איז זייער נשמה, די וואָס זאָגן דאָס
אַלעס יעדן טאָג מיט אַ ריכטיגע כוונה. אויף זיי איז געלערנט
געוואָרן: וואויל איז דער חלק פון די צדיקים אויף די וועלט און די
קומענדיגע וועלט. ע"כ.

דריי זאָכן וואָס ברענגען דעם מענטש צו זינדיגן, פון ספר "עוללות אפרים".

ז. **וכדי**, און כדי דער מענטש זאָל אַריינגיין אינעם עול מלכות שמים,
שטעל איך דיר דריי זאָכן, וואָס ברענגען דעם מענטשן צו
אַלע זינד, כדי ער זאָל זיך אָפּטוהן פון זיי, און ער וועט זיין ריין פון
אַלע זינד. און דער רב בעל עוללות אפרים ברענגט זיי:

סיבה ראשונה, די ערשטע סיבה איז, וואָס דער מענטש ווערט
איינגעזונקען אין די עבירות, ווייל די זינד זענען
זייער גרינג אין זיינע אויגן, און ער טרעט אויף זיי מיט זיינע פיס, און
טוט זיי אַלע טאָג, ווי צום ביישפּיל, רכילות, לשון הרע, שווערן אויף
פאַלש, געלעכטער, קלות ראש, ליגן זאָגן, רעדן פאַלשע רייד און נאָך
פיל ענליכע עבירות טוען זיי צוויי-דריי מאָל ביז עס ווערט ביי זיי ווי
היתר גמור, אָבער אין אמתן זענען דאָס די גרעסטע עבירות.

הסיבה שני', די צווייטע סיבה איז, וואָס יעדן מענטש דוכט זיך אַז
ער איז קלוג, און זאָגט אַלץ איך בין אַ איד און ווייס
ווי צו לויבן השם יתברך, און ווייס וואָס צו טאָן און וואָס נישט, און
קומט קיינמאָל נישט צו קיין חרטה און תשובה.

הסיבה השלישית, די דריטע סיבה איז, ווייל דער מענטש זוכט
די גלוסטטיקייט און הנאות פון דער וועלט,
עסן און טרינקען, קליידן און עשירות און נכסים און כבוד, דאָס זענען

די דריי זאכן וואָס פאַרבלענדן דעם מענטשן, און זייערע אויגן ווערן פאַרקלעפט פון צו זען וואָס זייער סוף וועט זיין, און זיי טראַכטן אַז זייער שטאַרקייט איז אויף אייביג.

ח. ונראה, און מיר דאַכט זיך, אַז כּדי דער מענטש זאָל פאַרלאָזן די דאָזיגע מידות, זאָל ער שטעלן קעגן זיינע אויגן דריי זאכן, איינס, די זאכן וואָס זענען פאַרביי געגאַנגען. דאָס הייסט, די לשון הרע וואָס ער האָט שוין גערעדט, און געלעכטער און קלות און נאָך ענליכע זאכן וואָס ער האָט שוין געטאָן. ער האָט דערמיט נאָר שאַדן געטאָן צו אַנדערע, און אים איז דערפון גאַרנישט אַרויסגעקומען. די צווייטע איז, אויף די זאכן וועלכע זענען איצט, דאָס הייסט, וואָס ער האַלט זיך בעל גאווה, און אים דאַכט זיך אַז ער איז אַ חכם, זאָל ער טראַכטן אַז דער גאַנצער כבוד און תענוג וואָס ער האָט דערפון איז נאָר אויף איין רגע, ווייל אַלץ גייט אַוועק. דאָס דריטע איז, ער זאָל טראַכטן, וואָס טויג די האַרעוואַניע וועגן די הנאות פון דער וועלט וואָס זיי זענען נישט ביי אים אין די הענט, ווייל דער וועלכער שטרעבט און טוט צו באַקומען זאכן אין דער צוקונפט, גיט אויס זיין כח און ענערגיע פאַר גאַרנישט, עס איז דאָך מעגלעך אַז איידער די זאך וועט דערגרייכן צו אים וועט ער שטאַרבן, און ער האָט זיין צייט פאַרברענגט אויף נאַרישקייט. פאַרוואָס דאַרף ער זאָרגן, וואָס מאַרגן וועט זיין.

לכן, דעריבער איז נישט בעסער פאַר יעדן מענטש, נאָר צו טראַכטן שטענדיג, מקיים צו זיין מצוות. ער זאָל זאָגן, ווען וועלן די מצוות קומען צו מיר אין האַנט, וועל איך זיי מקיים זיין. אויב זיי קומען צו אים אין האַנט, איז אים וואויל, ווייל ער מאַכט גאַנץ זיין נשמה. און אויב עס קומט אים נישט אין האַנט אַריין, איז אויך אים וואויל, ווייל השי"ת רעכנט אַ גוטע מחשבה, אַזוי ווי מען וואָלט עס געטוהן. קומט אויס, אַז ער איז ווייט פון שאַדן, און נאָנט צו שכר.

שבת פרק ארבעה וארבעים מוסר יא

וישליך, און ער זאל לייגן זיין בטחון אויפן אויבערשטן, דאָס ער וועט אים אָנגרייטן זיין פרנסה. נאָר, ער זאל פאַרמערן צו בעטן השם יתברך, ער זאל טאָן זיין געבעט. און אויב השם יתברך וועט אים נישט ענטפערן, זאל ער וויסן, אַז דאָס איז פון זיין טובה וועגן, און אויב ער וועט אים יאָ ענטפערן צו ערפילן זיין געבעט, איז דאָך אַוודאי זייער גוט און זייער זיס. אמן

